TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 477

13. června 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Návrh rozpočtu EU na rok 2023

Zasedání Rady pro obchod

Plenární zasedání EP

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

do začátku českého předsednictví v Radě EU už zbývá jen něco málo přes dva týdny, a tak, zcela v souladu s evropskými zvyklostmi, budou právě tento týden veřejnosti představeny priority a program předsednictví, jeho logo a motto. Stane se tak na tiskové konferenci předsedy vlády, ministra pro evropské záležitosti a vedoucí Úřadu vlády.

Představení priorit ale nebude v tomto týdnu jedinou předsednickou akcí. Ve čtvrtek Prahu navštíví předsedkyně Evropského parlamentu Roberta Metsolaová s předsedy jednotlivých politických skupin. Čeká je společné jednání se členy vlády ČR, předsedy obou komor Parlamentu a předsedy evropských výborů obou komor Parlamentu a v neposlední řadě se předsedkyně Evropského parlamentu setká se studenty Univerzity Karlovy.

Radu EU čeká tento týden celá řada zasedání, která v červnu tradičně probíhají v Lucemburku. Výjimkou je nicméně Rada pro zahraniční věci ve formátu pro obchod, která se schází v Ženevě na okraj 12. ministerské konference WTO. Na programu má především společnou pozici EU pro tuto konferenci a následně diskuzi o jejích výsledcích. Začátek týdne v Lucemburku patřil Radě pro zemědělství a rybolov, která se během pondělního zasedání věnovala rybolovným právům pro rok 2023, současné situaci na trzích se zemědělskými produkty nebo pokroku dosaženému v souvislosti s nařízením o zeměpisných označeních. V úterý a ve čtvrtek proběhne zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele. Ministři zdravotnictví nejprve v úterý projednají návrh nařízení o evropském prostoru pro zdravotní data nebo strategii EU v oblasti globálního zdraví, ve čtvrtek pak budou ministři odpovědní za sociální politiku diskutovat o evropském semestru, vnitrostátních cílech v oblasti sociální politiky přijatých po loňském sociálním summitu v Portu nebo zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Ve čtvrtek je pak na programu schůzka Euroskupiny, na kterou v pátek naváže Rada pro hospodářské a finanční věci. Ministry čeká rozprava o omezujících opatřeních EU vůči Rusku v souvislosti s Ukrajinou, národních plánech na podporu oživení Evropy nebo přistoupení Chorvatska do eurozóny.

Evropský parlament čeká tento týden kromě návštěvy Prahy práce ve výborech a příprava na dílčí plenární zasedání, které se uskuteční v Bruselu před červnovým zasedáním Evropské rady. K hlavním tématům výborů budou v tomto týdnu patřit ochrana spotřebitelů v kontextu digitální tranzice, balíček Fit for 55, potravinová bezpečnost, válečné zločiny na Ukrajině nebo rozšíření EU.

Návrh rozpočtu EU na rok 2023

Komise dne 7. června zveřejnila Výroční zprávu o řízení a výkonnosti rozpočtu na rok 2021 současně s návrhem rozpočtu na rok 2023.

Tímto způsobem se zúčastněným stranám poskytne jeden komplexní soubor informací o výkonnosti, který je jednotný jak v návrhu rozpočtu, tak v postupech udělování absolutoria. Komise tak zdůrazňuje své zaměření na výkonnost a úlohu informací o výkonnosti v rámci rozpočtového plánování.

Komise navrhla roční rozpočet EU 2023 ve výši **185,6** miliardy euro v závazcích. Aby se plně využil potenciál rozpočtu EU k mobilizaci investic s cílem podpořit ekonomiku v rozhodujících prvních letech obnovy, je návrh rozpočtu navíc posílen dodatečným financováním z NextGenerationEU prostřednictvím půjček na kapitálových trzích **ve výši 113,9 miliardy euro** /Pokr. na s. 2/

ve formě grantů a až 225,7 mld. euro ve formě půjček pro členské státy distribuovaných primárně skrz Nástroj pro oživení a odolnost, resp. jednotlivé národní plány obnovy. Návrh rozpočtu na rok 2023 je součástí dlouhodobého rozpočtu Unie , jak jej přijaly hlavy států a vlád na konci roku 2020, včetně následných technických úprav.

Dle Komise tak představený návrh rozpočtu na příští rok uvolní zhruba 300 miliard euro s cílem reagovat na nejzásadnější potřeby a i nadále mobilizovat významné investice na podporu strategické autonomie Evropy, probíhající hospodářské obnovy, zajištění udržitelnosti a vytváření pracovních míst. Komise bude i nadále upřednostňovat zelené a digitální investice a zároveň řešit naléhavé potřeby vyplývající z nedávných a současných krizí.

Za tímto účelem Komise navrhuje přidělit prostředky na vybrané politiky a programy následovně :

Heading 1: Jednotný trh, inovace a digitál: celkem 25,9 miliard euro

13,6 miliardy euro na výzkum a inovace, z toho 12,3 miliardy euro na stěžejní výzkumný program Unie Horizont Evropa. Na tento program by z nástroje NextGenerationEU bylo v grantech přiděleno dalších 1,8 miliardy euro.

4,8 miliardy euro na evropské strategické investice, z toho 341 milionů euro pro Program InvestEU na klíčové priority (výzkum a inovace, souběžná ekologická a digitální transformace, zdravotnictví a strategické technologie), 2,9 miliardy euro na Nástroj pro propojení Evropy na zlepšení přeshraniční infrastruktury a 1,3 miliardy eur na program Digitální Evropa na utváření digitální budoucnosti Unie. Na Program InvestEU by z nástroje NextGenerationEU bylo v grantech přiděleno dalších 2,5 miliardy euro.

2,2 miliardy euro na výdaje na vesmír, zejména na Kosmický program EU, který propojí činnosti Unie v této strategické oblasti.

927 milionů euro na zajištění hladkého fungování jednotného trhu, včetně 593 milionů euro na Program pro jednotný trh a téměř 200 milionů euro na činnosti v oblasti boje proti podvodům, daní a cel.

Heading 2: a: Hospodářská, sociální a územní soudržnost: celkem 62,9 miliard euro

46,1 miliardy euro na regionální rozvoj a soudržnost na podporu hospodářské, sociální a územní soudržnosti, jakož i infrastruktury podporující ekologickou transformaci a prioritní projekty Unie.

4,8 miliardy euro na investice do lidí, sociální soudržnosti a hodnot, z toho 3,5 miliardy euro na Erasmus+ na vytvoření příležitostí ke vzdělávání a mobilitě, 325 milionů eur na podporu umělců a tvůrců v celé Evropě

b: Odolnost a hodnoty: celkem 111,3 miliard euro

732 milionů euro na program EU4Health pro zajištění komplexní zdravotní reakce na potřeby lidí a 147 milionů euro na mechanismus civilní ochrany Unie (rescEU), aby bylo možné rychle poskytnout operativní pomoc v případě krize.

Heading 3: Přírodní zdroje a životní prostředí: celkem 62,7 miliard euro

53,6 miliardy euro na společnou zemědělskou politiku a 1,1 miliardy euro na Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond pro evropské zemědělce a rybáře, ale také na posílení odolnosti zemědělsko-potravinářského odvětví a odvětví rybolovu a na zajištění nezbytného prostoru pro řešení krizí s ohledem na očekávaný celosvětový nedostatek dodávek potravin.

2,3 miliardy euro na opatření v oblasti životního prostředí a klimatu, z toho 728 milionů euro na program LIFE na podporu zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a 1,5 miliardy euro na Fond pro spravedlivou transformaci s cílem zajistit, aby ekologická transformace fungovala pro všechny. Do Fondu pro spravedlivou transformaci by z nástroje NextGenerationEU mělo být v grantech přiděleno dalších 5,4 miliardy euro.

Heading 4: Migrace a správa hranic: celkem 3,7 miliard euro

2,1 miliardy euro na ochranu našich hranic, z toho 1,1 miliardy euro na Fond pro integrovanou správu hranic (IBMF) a 839 milionů euro (příspěvek EU celkem) na Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex).

1,6 miliardy euro na výdaje související s migrací, z toho 1,4 miliardy euro na podporu migrantů a žadatelů o azyl.

Heading 5: Odolnost, bezpečnost a obrana: 1,9 miliard euro

1,2 miliardy euro na řešení výzev v oblasti obrany, z toho 626 milionů euro na podporu rozvoje schopností a výzkumu v rámci Evropského obranného fondu a 237 milionů euro na podporu vojenské mobility.

689 milionů euro na bezpečnost, z toho 310 milionů euro na Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF) určený na boj proti terorismu, radikalizaci, organizované trestné činnosti a kyberkriminalitě.

Heading 6: Sousedství a svět: 16,8 miliard euro

14,3 miliardy euro na podporu partnerů a zájmů EU ve světě, z toho 12 miliard euro v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa) a 2,5 miliardy euro na nástroj předvstupní pomoci a 1,6 miliardy euro na humanitární pomoc (HUMA).

/M. Ondičová/

Zasedání Rady pro obchod > Rada

Delegaci ČR na zasedání Rady ministrů obchodu v Lucemburku vedl výjimečně ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek.

Témata samotného zasedání byla naopak tradiční, a to stav reformy Světové obchodní organizace (WTO) s výhledem na nadcházející ministerskou konferenci WTO, přičemž bod proběhl vzhledem k urgenci problematiky ve formátu tour de table, dále potom obchodní vztahy EU – USA a obchodní vztahy EU – Čína. Oběd ministrů se poté věnoval aktuálnímu stavu vyjednávání obchodních dohod se třetími zeměmi, zejména v regionu Latinské Ameriky a Indo-Pacifiku.

Výsledky debaty ministrů obchodu nebyly překvapivé. Největší část zasedání zabrala **situace ve Světové obchodní organizaci (WTO), konkrétně pak přípravy 12. ministerské** /Pokr. na s. 3/

konference WTO, která proběhne od 12. do 15. června v Ženevě. Komise prezentovala vyjednávací strategii do posledních dní před konferencí s tím, že jednání budou velmi pravděpodobně probíhat do poslední chvíle, a následně také přímo v dějišti konference. Záměrem EU je asertivní, flexibilní a také pragmatický přístup, kterého bude nicméně třeba rovněž od dalších členů WTO.

Ministři v diskuzi nejčastěji opakovali preferované výstupy, které by v duchu „balíčkového přístupu" EU měly obsahovat odkaz na reformu WTO, reakci WTO na pandemii a připravenost na další krize, včetně pojednání politicky citlivých otázek práv duševního vlastnictví (patentů) na vakcíny, dále oblast zemědělství získávající značnou pozornost s ohledem na zhoršující se potravinovou bezpečnost v kontextu ruské agrese vůči Ukrajině a konečně také dokončení dohody o subvencích do rybolovu. Shoda panovala na nutnosti efektivně reagovat na ruský narativ vykonstruovaný kolem sankcí jakožto hlavní příčiny nedostatku základních potravin, zejména v rozvojových zemích. V duchu podpory Ukrajiny proběhne také *side event* komisaře Dombrovskise dne 12. června, jehož cílem je spolu s *like-minded* zeměmi odsouzení ruské agrese a *brainstorming* ohledně pomoci Ukrajině v rámci ministerské konference.

Vztahy EU a USA byly pojaty primárně v kontextu druhého zasedání Rady pro obchod a technologie (TTC), které proběhlo ve dnech 15. a 16. května v Saclays u Paříže, Komise však již zároveň vyzvala ministry ke sdělení prioritních témat a možných výstupů pro další, prosincové zasedání TTC. V diskuzi rezonovala všeobecná spokojenost s výsledky uplynulého zasedání TTC s tím, že po obnově dialogu a nalezení jednoty v transatlantických vztazích je třeba přejít ke konkrétní realizaci priorit. TTC by dle ministrů měla zůstat nadále reaktivní a flexibilně odrážet aktuální situaci, jak se osvědčilo v případě společné koordinace sankcí a postupů kontroly vývozu zboží dvojího užití v návaznosti na ruskou agresi. Přestože jsou obě strany spokojené s formátem TTC coby platformy pro diskuzi, mezi členskými státy se začínají objevovat i hlasy volající po větší „institucionalizaci" fungování TTC, ministři Finska, Švédska nebo Estonska pak připomněli i dlouhodobý cíl EU (byť v dané chvíli nereálný), kterým je komplexní dohoda o volném obchodu s USA.

Pokud jde o poslední diskuzní bod věnovaný **obchodním vztahům EU a Číny**, Komise avizovala přípravu zasedání Hospodářského dialogu na vysoké úrovni (tzv. HLED), jež by měl proběhnout koncem června. Bilaterální relace se aktuálně nachází v nepříliš dobrém stavu vinou politiky nulového covidu-19 uplatňované ze strany vrcholného vedení Číny, negativně rezonující jak na obchodní, tak zahraničně politické úrovni, přetrvávajících nátlakových opatření Číny vůči Litvě a v neposlední řadě také v důsledku ruské agrese na Ukrajině a ambivalentního postoje Číny k ní. *Leitmotivem* diskuze ministrů byla podpora dalších kontaktů s Čínou, kdy shoda panovala na tom, že kompletní *decoupling* vzájemných vztahů není žádoucí, ani realistický, a EU by se proto měla zaměřit na postupné omezování závislosti na čínských dovozech a vývozech. Ze strany některých delegací rezonovala rovněž otázka Komplexní investiční dohody (CAI), která - ač aktuálně „u ledu", by výhledově mohla přispět k narovnání podmínek pro vstup na čínský trh. Aktuálně však očekávání stran kontaktů s Čínou nejsou vysoká a panuje spíše nejistota ve věci dalších kroků.

/E. Drnovská/

Plenární zasedání > Evropský parlament

Ve dnech 6. – 9. června proběhlo ve Štrasburku plenární zasedání Evropské parlamentu. Červnové plénum bylo velmi ostře sledované evropskou veřejnosti, jelikož v tomto týdnu proběhlo hlasování o balíčku návrhů Fit for 55. Dále se na plénu hlasovalo o vlastní výzvě ke svolání konventu k přezkumu Smluv. Na plénu vystoupil i předseda Nejvyšší rady Ukrajiny Ruslan Stefančuk anebo irský premiér, Micheál Martin.

Nejdůležitější body červnového plenárního zasedání se týkaly rozpravy a hlasování o balíčku návrhů Fit for 55. V úterý 7. června se v rámci shromáždění Evropského parlamentu uskutečnila sedmihodinová debata o legislativních návrzích především klimatické části balíčku Fit for 55. Debatu uvedla za Radu francouzská státní tajemnice pro rozvoj, frankofonii a mezinárodní partnerství Ch. Zacharopoulová, jež zdůraznila, že předkládaný balíček je zásadní pro veškerá odvětví evropského průmyslu, pokud chce EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a zároveň zajistit blahobyt svých občanů a firem.

Dále uvedla, že se francouzské předsednictví bude snažit pokročit v Radě ve všech oblastech balíčku. Uvedla, že považuje přitom za zásadní udržet jeho soudržnost a dosáhnout dohody do konce června. Za Komisi vystoupil místopředseda Komise F. Timmermans, který zdůraznil, že EU musí přistoupit ke skutečné transformaci, což ještě důsledněji stvrdila válka na Ukrajině. Apeloval proto, aby Evropský parlament hlasoval konzistentním přístupem o balíčku s vědomím, že politika musí být co nejvíce spravedlivá, takže by nikdo neměl být opomíjen. V následné diskusi přednostně vystoupili zpravodajové daných návrhů a následně mnoho poslanců Evropského parlamentu napříč politickými frakcemi. Většina volala po nutnosti transformace evropské ekonomiky a jejímu přechodu k obnovitelným zdrojům energie a ukončení závislosti na fosilních palivech. Mnoho poslanců také zmiňovalo, že transformace musí být sociálně spravedlivá a musí zohledňovat specifika jednotlivých průmyslových odvětví.

Ve čtvrtek 9. června proběhla v rámci pléna rozprava o vlastní výzvě ke svolání konventu k přezkumu Smluv EU dle čl. 48 SEU. Většina vystupujících a nejsilněji zástupci frakcí S&D, Renew a Greens/EFA a částečně EPP podpořili spuštění konventu s odkazem na výsledky Konference o budoucnosti Evropy. V rozpravě se soustředili na nutnost zrušení jednomyslnosti v Radě a dále na ostatní návrhy Evropského parlamentu na změny Smluv s rozdílnými akcenty dle svých politických stanovisek (zejm. začlenění sociálního pilíře, oblasti zdraví či energetiky mezi sdílené pravomoci Unie). Opakovaně zaznívala značná kritika vůči francouzskému předsednictví za hodinové zpoždění příchodu C. Beaunea kvůli opoždění jeho vlaku z Paříže. Někteří poslanci kritizovali postoj 13 členských států-signatářů non-paperu ke Konferenci o budoucnosti Evropy, které se staví rezervovaně či odmítavě ke změně Smluv, a mezi které patří i ČR. /Pokr. na s. 4/

Při následném hlasování Evropský parlament přijal usnesení ke svolání konventu poměrem hlasů 355 pro, 154 proti a 48 se zdrželo. Proti návrhu hlasovali především poslanci z frakcí ECR, ID a někteří nezařazení.

Dne 8. června vystoupil na slavnostním zasedání v plénu Evropského parlamentu předseda Nejvyšší rady Ukrajiny Ruslan Stefančuk. Předsedkyně Evropského parlamentu Roberta Metsolaová ve svých úvodních slovech zopakovala podporu Ukrajině a závazek Evropského parlamentu udělit Ukrajině status kandidátské země.

Poukázala také na podporu EU týkající se rekonstrukce Ukrajiny a na nutnost dovést válečné zločince k odpovědnosti. Předseda Ruslan Stefančuk ve svém projevu poděkoval EU a zejména Evropskému parlamentu za podporu projevenou Ukrajině od začátku ruské agrese a vyzval, aby byly osoby odpovědné za válečné zločiny postaveny před soud. Před zasedáním nadcházející Evropské rady zdůraznil politický význam udělení statusu kandidátské země EU Ukrajině.

Ve středu 8. června se uskutečnila v pořadí již třetí plenární rozprava organizovaná pod názvem „This is Europe“ s cílem projednat společnou agendu o budoucnosti Evropy s hlavami států a vlád členských států. Tentokrát vystoupil Micheál Martin, předseda vlády Irska, který vyzval k větším ambicím jak při rozšiřování, tak při reformě EU. Poté, co vzdal hold bývalému předsedovi D. Sassolimu, prohlásil, že EU čelí zásadním výzvám. Zdůraznil, že v souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině a jejími důsledky na zásobování potravinami a energetickou bezpečnost plně podporuje mír, demokracii a pokrok jako jádro hodnot EU. Připomněl, že když bylo členství jeho země v EU schváleno v květnu 1972 velkou většinou v referendu, bylo Irsko nejchudším členským státem. Od té doby však těžilo z trvalého hospodářského růstu a bezpečnosti. Politické skupiny v následné debatě podpořily většinu projevu irského premiéra, přičemž především vyzdvihly nutnost dodržovat severoirský protokol. /J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice k sdělení Komise k udržitelným výrobkům jako standard, k návrhu nařízení o stanovení rámce pro určení požadavků **na ekodesign udržitelných výrobků a o zrušení směrnice 2009/125/ES** (vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o dočasné liberalizaci obchodu doplňující obchodní koncese použitelné pro ukrajinské výrobky podle Dohody o **přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé** (vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Rámcová pozice k **jarnímu balíčku evropského semestru 2022** (vypracoval Úřad vlády ČR)

Program evropských institucí od 14. do 20. června > Informace

Zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu pro obchod, 12. až 15. června

Rada pro zahraniční věci (obchod) bude zasedat dne 12. června v Ženevě v rámci Konference ministrů WTO, aby vymezila postoj EU. Rada pro zahraniční věci (obchod) bude znovu zasedat v závěru Konference ministrů WTO.

Zasedání Rady pro zdraví, 14. června

Na programu jednání je Evropský prostor pro zdravotní data a Strategie EU v oblasti globálního zdraví.

Zasedání Euroskupiny, 16. června

Na programu jednání je rozšíření eurozóny, Řecko – čtrnáctá zpráva o posíleném dohledu, zprávy o dohledu po ukončení programu týkající se Kypru, Portugalska, Irska a Španělska, a bankovní unie.

Zasedání Rady pro sociální politiku, 16. června

Předsednictví bude informovat o **aktuálním stavu** jednání o návrhu směrnice o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platforem. Cílem navrhované směrnice je zajistit, aby osobám pracujícím prostřednictvím digitálních pracovních platforem bylo přiznáno takové pracovněprávní postavení (osoba samostatně výdělečně činná, zaměstnanec), které odpovídá jejich skutečnému uspořádání práce.

Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci, 17. června

Na pořadu jednání bude přistoupení k eurozóně, evropský semestr a plán na oživení Evropy.

Zasedání Rady pro zahraniční věci, 20. června

Rada pro zahraniční věci bude informována o **aktuálním dění** a ministři si budou moci vyměnit názory na nedávné události a na rychlý vývoj, pokud jde o vnější vztahy. Rada poté projedná nejnovější vývoj v oblasti **Afrického rohu** a vztahy EU s **Egyptem**.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 477, týden od 6. až 12. června 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Připravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz